

Hantering av vuxna ensamkommande migranter, svar på motion (SD)

Förslag till kommunstyrelsens beslut

1. Kommunledningsförvaltningens förslag tillstyrks.

Förslag till kommunfullmäktiges beslut

1. Motionens första förslag om att Linköpings kommun, i de fall det kan misstänkas att brott begåtts enligt bidragsbrottslagen, ska polisanmäla de ensamkommande migranter som har fått sin ålder uppskriven till 18 år eller mer, anses besvarad.
2. Motionens andra förslag om att kommunfullmäktige uppdrar till berörd nämnd att utreda omfattningen av ensamkommande migranter i kommunen som falskeligen har uppgett sig vara minderåriga, anses besvarad.
3. Motionens tredje förslag om att Linköpings kommun vid händelse av framtida mottagande av ensamkommande migration ställer krav på att dessa har en medicinskt fastställd ålder, avslås.

Ärende

Sverigedemokraterna yrkar i motionen ”Hantering av vuxna ensamkommande migranter” att

- Linköpings kommun, i de fall det kan misstänkas att brott begåtts enligt bidragsbrottslagen, ska polisanmäla de ensamkommande migranter som har fått sin ålder uppskriven till 18 år eller mer
- Kommunfullmäktige uppdrar till berörd nämnd att utreda omfattningen av ensamkommande migranter i kommunen som falskeligen har uppgett sig vara minderåriga
- Linköpings kommun vid händelse av framtida mottagande av ensamkommande migration ställer krav på att dessa har en medicinskt fastställd ålder.

Sverigedemokraterna skriver i motionen bland annat att Sverige de senaste åren har fått motta tiotusentals så kallade ”ensamkommande” asylsökande migranter som har uppgett sig vara minderåriga. Sverigedemokraterna tillhör dem som

framfört kritik mot att en betydande del av de ensamkommande migranterna som har uppgett sig vara under 18 år sannolikt är äldre än så. Sverigedemokraterna menar i sin motion att krafttag måste tas mot ett sådant fusk som leder fram till ett resursslöseri. Bidragsbrott är ett allvarligt brott som kan leda till fängelsestraff. Ett bidragsbrott är för handen exempelvis då man avsiktligt har lämnat oriktiga uppgifter i syfte att en ekonomisk förmån betalas ut felaktigt.

Motionen behandlades i socialnämnden 24 oktober 2018 § 160. På kommunstyrelsens sammanträde den 27 november 2018 § 434 återremitterades motionen med motiveringen att alla förslag i motionen inte besvarats. Motionen har därefter beretts av Juridikfunktionen.

Beslutsunderlag:

Tjänsteskrivelse - Hantering av vuxna ensamkommande migranter, svar på motion (SD), 2019-02-11

Bakgrund

Socialförvaltningen har i ett tidigare svar på motionen angivit att Linköpings kommun erhåller statlig ersättning som baseras på de anvisningar som kommunen får från Migrationsverket. När en ungdom blir uppskriven i ålder och då oftast i samband med ett avslagsbeslut på ansökan om asyl, avslutas ärendet i kommunen och den unga vuxna återförs till Migrationsverkets ansvar, därmed upphör även den ersättning som kommunen erhållit för personen.

Under perioden 2015-01-01 till och med 2018-09-25 har Linköpings kommun tagit emot 705 ensamkommande barn. Av dessa har 85 avslutats på grund av uppskriven ålder, vilket motsvarar 12 procent av de ensamkommande.

Linköpings kommun tar emot ensamkommande barn efter anvisning från Migrationsverket. Den anvisade kommunen har ansvar för att barnet får det stöd och den hjälp som barnet behöver enligt socialtjänstlagen. En kommun kan inte överklaga ett beslut om anvisning. Det innebär att kommunen i samband med anvisningen inte kan ifrågasätta eller ställa krav på att barnets ålder ska vara medicinskt fastställt.

Ovan refererade svar på motionen har återremitterats då samtliga förslag i motionen inte besvarats.

Bedömning

Allmänt om åldersbedömning

Medicinsk åldersbedömning är en bedömning av en persons ålder som görs med hjälp av olika medicinska metoder. Idag finns det inte någon medicinsk metod som kan fastställa en persons exakta ålder, men det finns flera metoder för att uppskatta ålder. Medicinska åldersbedömningar genomförs inom Rättsmedicinalverkets rättsmedicinska verksamhet. Migrationsverket har möjlighet att, med den enskildes samtycke, begära en medicinsk åldersbedömning av Rättsmedicinalverket i det fall det råder tveksamhet om den asylsökandes ålder.

Det finns inte någon rättslig reglering eller entydig praxis som klargör vilken rättsverkan Migrationsverkets beslut om ålder har i förhållande till andra myndigheter. Utgångspunkten har därför i praxis bedömts vara att varje myndighet som kommer i kontakt med ensamkommande asylsökande barn självständigt har att ta ställning till den asylsökandes ålder inom ramen för sin verksamhet och utifrån det regelverk som styr denna. I praktiken har dock Migrationsverkets beslut om ålder många gånger stor betydelse vid den åldersbedömning som den andra myndigheten själv kan göra. Detta torde i synnerhet gälla om en medicinsk åldersbedömning också har gjorts i asylärendet. I de flesta fall blir alltså Migrationsverkets beslut om ålder i praktiken styrande även för andra myndigheter, däribland kommunen, vid mottagandet av den asylsökande.

För att frångå Migrationsverkets bedömning av den asylsökandes ålder har det i praxis konstaterats att det krävs att kommunen kan presentera starka och bärande skäl som talar för att bedömningen är felaktig och att den asylsökande faktiskt har en annan ålder än den som uppgivits.

När kommunen får kännedom om att en medicinsk åldersbedömning visat att en asylsökande är över 18 år trots att personen i fråga har uppgivit motsatsen och därmed erhållit en kommunal boendeplacering, är det viktigt att det finns rutiner för en enhetlig hantering i dessa fall. Nedan följer en beskrivning av vilka möjligheter och begränsningar kommunen har vid sådana åldersuppskrivningar.

Anmälan enligt bidragsbrottslagen

Kommunen ska enligt 6 § bidragsbrottslagen göra en polisanmälan vid misstanke om brott enligt denna lag. Det framgår av bestämmelsen att nämnden måste göra en bedömning i varje enskilt fall när sådant brott kan misstänkas.

I 1 § bidragsbrottslagen beskrivs vilka ekonomiska förmåner som omfattas av lagen. Av bestämmelsen framgår att enbart bidrag, ersättningar, pensioner och lån för personligt ändamål omfattas av lagstiftningen. Med ekonomiska förmåner avses således inte kostnad för skolgång, boendeplacering med mera. Det är normalt sett inte kommunens resurser som går till bidrag till ensamkommande barn och unga utan ersättningen belastar huvudsakligen Migrationsverket. Ensamkommande barn och unga erhåller från kommunen insatser i form av boende samt god man och vid behov andra stödinsatser, men det utgår inte något ekonomiskt bidrag. Kommunens insatser är därför inte sådana ekonomiska förmåner som omfattas av bidragsbrottslagens bestämmelser.

Det föreligger en skyldighet för kommunen att anmäla bidragsbrott vilket innebär att kommunen inte kan avstå från att anmäla, till exempel på grund av att andra sanktioner drabbar förmånstagaren eller på grund av sociala hänsyn. Anmälan bör dock, enligt bidragsbrottslagens förarbeten, endast ske när det finns en välgrundad anledning att anta att brott har begåtts.

Om nämnden, i enstaka fall, har betalat ut sådana ekonomiska förmåner för personligt ändamål till en individ i den grupp som avses i motionen ska nämnden redan idag, göra en polisanmälan om det finns en välgrundad anledning att anta att ett bidragsbrott har begåtts. På samma sätt är nämnden skyldig att anmäla alla bidragsbrott då det finns en välgrundad anledning att anta att brott har begåtts.

Nämnderna ska enligt kommunallagen 6 kap 6 §, var och en inom sitt område, se till att verksamheten bedrivs i enlighet med de mål och riktlinjer som

fullmäktige har bestämt samt de bestämmelser i lag eller annan författning som gäller för verksamheten.

Omfattning

Enligt nya uppgifter från social- och omsorgsförvaltning har kommunen sedan den 26 september 2018 tagit emot 12 ensamkommande barn. Av dessa har inte något ärende avslutats på grund av uppskriven ålder.

Krav på medicinskt fastställd ålder

Migrationsverket ska enligt Lag om mottagande av asylsökande med flera (LMA) 3 § anvisa ensamkommande barn till en kommun. När Migrationsverket anvisat en kommun ska det anses att barnet vistas i den kommunen i den mening som avses i 2a kap 1 § Socialtjänstlagen. Bestämmelsen innebär att den kommun där den enskilde vistas ansvarar för stöd och hjälp till den enskilde.

Enligt LMA 22 § kan Migrationsverkets beslut om anvisning av ensamkommande barn inte överklagas. Kommunen kan således inte ställa krav på att barnets ålder ska vara medicinskt fastställd.

Ekonomiska konsekvenser

Förslaget innebär inte några ekonomiska konsekvenser för kommunen.

Jämställdhet

Förslaget har inte någon påverkan på kommunens jämställdhetsarbete.

Samråd

Samråd har skett med Säkerhetsgruppen som tillstyrker förslaget till beslut.

Information eller förhandling enligt lag (1976:580) om medbestämmande i arbetslivet

MBL förhandling eller information är inte påkallad.

Kommunledningsförvaltningen

Paul Håkansson

Beslutet skickas till:
Kommunfullmäktige